

Τα τρελόπαιδα

Μαριλίτα Χατζημποντόζη

Εικόνες: Βασίλης Γρίβας

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Δημιουργιές – ψυχοινητιές δραστηριότητες

1. Ο εκπαιδευτικός, αφού αναγνώσει το βιβλίο, τοποθετεί σε ένα θρανίο στο κέντρο της τάξης τους ήρωες που έχει ήδη φωτοτυπήσει σε χοντρό χαρτί, για να μπορούν να στέκονται όρθιοι (σαν φιγούρες). Έπειτα προτρέπει τους μαθητές να παρατηρήσουν τους ήρωες και να ανατρέξουν στο βιβλίο για να αντλήσουν πληροφορίες για τον χαρακτήρα τους. Οι μαθητές καταγράφουν σε ένα φύλλο χαρτί τα στοιχεία του χαρακτήρα τους που θεωρούν ότι έχουν κοινά με τον ήρωα που επέλεξαν ή τον λόγο για τον οποίο ταυτίζονται με τον συγκεκριμένο ήρωα.

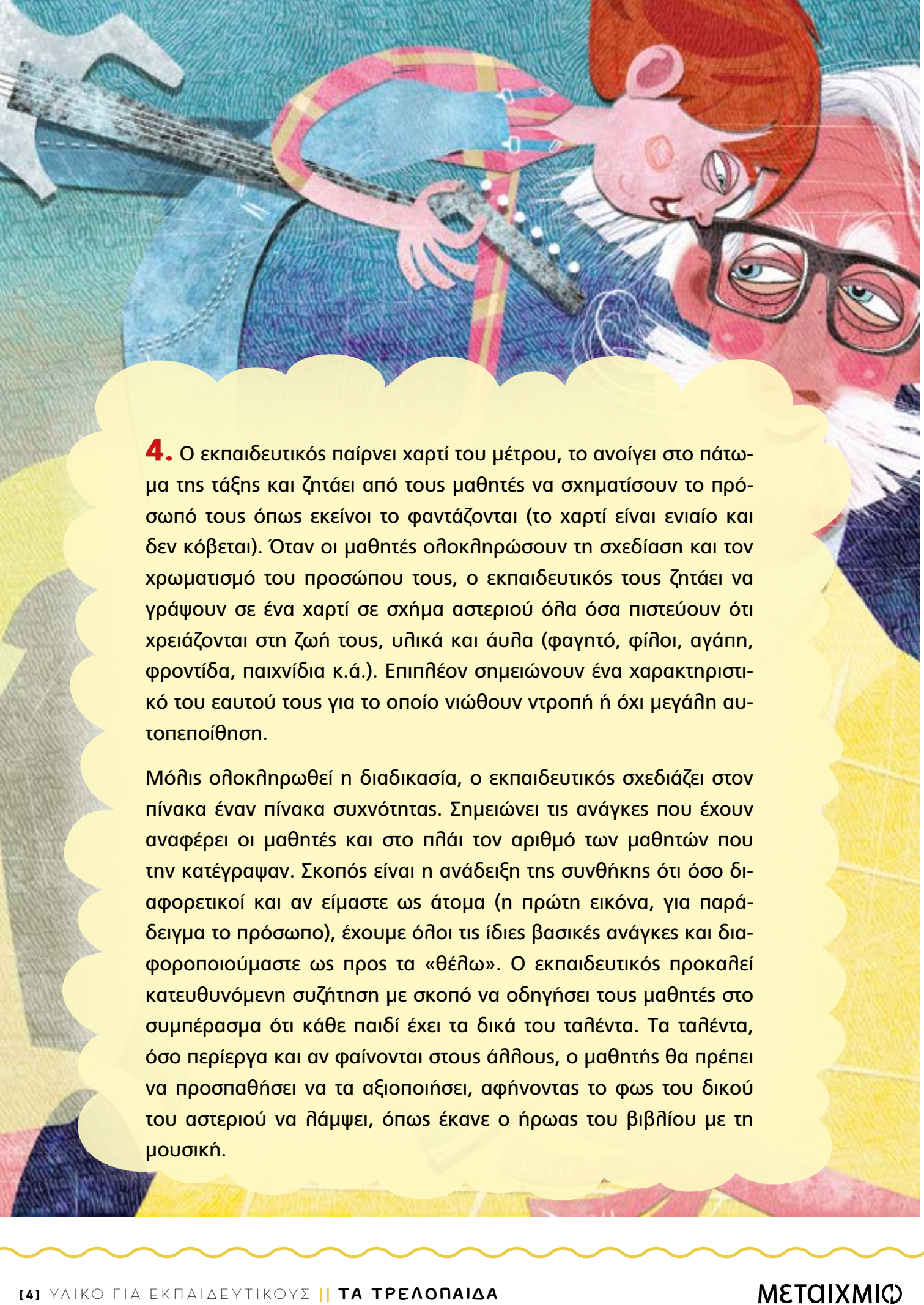
Ο εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες, ανάλογα με τον ήρωα που έχουν επιλέξει, και να συζητήσουν γι' αυτόν. Με τυχαία σειρά, καθεμιά από τις ομάδες παρουσιάζει στην τάξη τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ήρωα που έχει επιλέξει. Κάθε ομάδα σχεδιάζει στον πίνακα της τάξης ένα δέντρο και σε κάθε κλαδί του γράφει χαρακτηριστικά της φιγούρας, δημιουργώντας το «Δέντρο της προσωπικότητας». Ο εκπαιδευτικός, με αφορμή τα χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν οι μαθητές, προκαλεί μέσω της μαιευτικής μεθόδου τη συζήτηση μεταξύ των μαθητών της τάξης.

2. Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες και να δημιουργήσουν σύντομους θεατρικούς διαλόγους. Ο στόχος είναι να προσομοιάσουν στις δυναμικές που υπάρχουν μέσα σε μια οικογένεια (μητέρα, πατέρας, παιδιά κ.ά.) με αφορμή το βιβλίο που έχουν διαβάσει. Οι μαθητές θα έχουν την επιλογή να βιντεοσκοπήσουν τους σύντομους θεατρικούς διαλόγους και να δημιουργήσουν το πορτφόλιο της τάξης τους (αφού ο εκπαιδευτικός έχει φροντίσει να λάβει την απαραίτητη άδεια από τους γονείς).

A colorful illustration of a child with red hair jumping over a fence. The child is wearing a white shirt and dark shorts. The background is a mix of blue, red, and orange. The child is in the air, with arms and legs spread out. The fence is made of vertical wooden posts. The overall style is abstract and expressive.

3. Ο εκπαιδευτικός θα χρειαστεί δύο θρανία, κορδέλα, χαρτάκια σε σχήμα σύννεφου και μικρά μανταλάκια. Τοποθετεί τα δύο θρανία ως στηρίγματα της κορδέλας, πάνω στην οποία δένει τόσα κομμάτια κορδέλα όσοι είναι και οι μαθητές (για παράδειγμα, 10 μαθητές = 10 κορδελάκια). Οι μαθητές καλούνται να αποτυπώσουν σε διαφορετικά χαρτάκια-συννεφάκια τα κρυμμένα ή απαγορευμένα όνειρα για το μέλλον, τα χόμπι και όσα θα ήθελαν να κάνουν, αλλιά ντρέπονται ή φοβούνται να εκφράσουν ή δεν είναι αποδεκτά από το οικογενειακό τους περιβάλλον. Ο εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές να σκεφτούν περαιτέρω δίνοντας ένα τυχαίο παράδειγμα, όπως είναι η περίπτωση που κάποιος μαθητής θέλει να γίνει χορευτής, αλλιά οι γονείς του θέλουν να γίνει γιατρός. Οι μαθητές στηρίζουν στην κορδέλα τους τα συννεφάκια με μικρά μανταλάκια, δημιουργώντας έτσι το «Σκοινί των κρυμμένων ονείρων». Ο εκπαιδευτικός καλεί καθέναν από τους μαθητές να σταθεί δίπλα από την κορδέλα του και να μιλήσει για τα όνειρα και τους στόχους του.

Ωστόσο στην περίπτωση που ο εκπαιδευτικός διακρίνει δυσκολία ή απροθυμία των μαθητών να εκφραστούν μπροστά στους συμμαθητές τους, αναλαμβάνει να διαβάσει ο ίδιος τα χαρτάκια, χωρίς να κατονομάζει τον μαθητή στον οποίο ανήκει. Για κάθε επάγγελμα ή όνειρο που θα διαβάζει μπορεί να προκαλεί σχετική συζήτηση, ώστε οι μαθητές να εκφράσουν την άποψή τους και τις σκέψεις τους, κρυφές ή φανερές.

An illustration showing a close-up of a teacher with a white beard and glasses, and a young student with red hair. They are both focused on a craft project. The student is holding a piece of colorful, patterned fabric or paper, and the teacher is looking on, possibly guiding them. The background is a textured, abstract mix of blue, green, and yellow.

4. Ο εκπαιδευτικός παίρνει χαρτί του μέτρου, το ανοίγει στο πάτωμα της τάξης και ζητάει από τους μαθητές να σχηματίσουν το πρόσωπό τους όπως εκείνοι το φαντάζονται (το χαρτί είναι ενιαίο και δεν κόβεται). Όταν οι μαθητές ολοκληρώσουν τη σχεδίαση και τον χρωματισμό του προσώπου τους, ο εκπαιδευτικός τους ζητάει να γράψουν σε ένα χαρτί σε σχήμα αστεριού όλα όσα πιστεύουν ότι χρειάζονται στη ζωή τους, υλικά και άυλα (φαγητό, φίλοι, αγάπη, φροντίδα, παιχνίδια κ.ά.). Επιπλέον σημειώνουν ένα χαρακτηριστικό του εαυτού τους για το οποίο νιώθουν ντροπή ή όχι μεγάλη αυτοπεποίθηση.

Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία, ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει στον πίνακα έναν πίνακα συχνότητας. Σημειώνει τις ανάγκες που έχουν αναφέρει οι μαθητές και στο πλάι τον αριθμό των μαθητών που την κατέγραψαν. Σκοπός είναι η ανάδειξη της συνθήκης ότι όσο διαφορετικοί και αν είμαστε ως άτομα (η πρώτη εικόνα, για παράδειγμα το πρόσωπο), έχουμε όλοι τις ίδιες βασικές ανάγκες και διαφοροποιούμαστε ως προς τα «θέλω». Ο εκπαιδευτικός προκαλεί κατευθυνόμενη συζήτηση με σκοπό να οδηγήσει τους μαθητές στο συμπέρασμα ότι κάθε παιδί έχει τα δικά του ταλέντα. Τα ταλέντα, όσο περίεργα και αν φαίνονται στους άλλους, ο μαθητής θα πρέπει να προσπαθήσει να τα αξιοποιήσει, αφήνοντας το φως του δικού του αστεριού να λάμψει, όπως έκανε ο ήρωας του βιβλίου με τη μουσική.

Μαθησιακή δραστηριότητα

Όταν ολοκληρωθεί η ανάγνωση του παραμυθιού, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να υπογραμμίσουν τις λέξεις που αναφέρονται σε χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των ηρώων του βιβλίου. Έπειτα σημειώνει στον πίνακα της τάξης όλες τις λέξεις που προσδίδουν κάποιο χαρακτηριστικό των ηρώων. Κατατάσσει τις λέξεις αυτές σε δύο στήλες: εξωτερική εμφάνιση και χαρακτηριστικά προσωπικότητας. Στη συνέχεια καλεί έναν έναν τους μαθητές να έρθει στον πίνακα και να συμπληρώσει και άλλες λέξεις σε καθεμία από τις στήλες. Στόχος της δραστηριότητας είναι να εξασκηθούν οι μαθητές στην περιγραφή ενός ατόμου, ώστε να επιλέξουν στη συνέχεια έναν ήρωα του βιβλίου και να συνθέσουν ένα κείμενο περιγραφής του. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι δυνατόν να συνδυαστεί με την ενότητα 11 («Συγγενικές σχέσεις») του μαθήματος της Γλώσσας ΣΤ΄ Δημοτικού.

Σύντομες δραστηριότητες

1. Οι μαθητές καλούνται να ζωγραφίσουν σε ένα χαρτόνι τις σκέψεις ή τα όνειρά τους για το μέλλον, για παράδειγμα το επάγγελμα που θέλουν να κάνουν, τα χόμπι με τα οποία θέλουν να ασχοληθούν. Έπειτα ερωτώνται για τις δυσκολίες που εντοπίζουν στην υλοποίησή τους, παίρνοντας ως αφορμή τις δυσκολίες που είχε ο ήρωας του βιβλίου να ασχοληθεί με τη δική του αγάπη, τη μουσική.

2. Τοποθετούνται δύο κουτιά με μια τρύπα στο πάνω μέρος τους. Το ένα κουτί αφορά τα αποδεκτά χόμπι/όνειρα και το δεύτερο τα μη αποδεκτά χόμπι/όνειρα από τους φίλους, την οικογένεια ή τον κοινωνικό περίγυρο. Οι μαθητές χρησιμοποιούν δύο διαφορετικά κομμάτια χαρτί για να καταγράψουν τα αποδεκτά και μη αποδεκτά χόμπι/όνειρα και τοποθετούν κάθε χαρτί στο αντίστοιχο κουτί. Έπειτα διαβάζονται από τον εκπαιδευτικό τυχαία και προκαλείται συζήτηση μεταξύ των μαθητών ώστε να εκφράσουν την άποψή τους και να διατυπώσουν τους λόγους για τους οποίους κάτι μπορεί να είναι αποδεκτό ή μη αποδεκτό (η άσκηση αφορά μονάχα τα χόμπι/όνειρα που καταγράφηκαν στα χαρτάκια και τα διάβασε ο εκπαιδευτικός).

3. Οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν έναν από τους ήρωες του βιβλίου. Καθένας από τους μαθητές, με τυχαία σειρά, σηκώνεται και παριστάνει όπως φαντάζεται τον ήρωα που διάλεξε, χρησιμοποιώντας εκφράσεις λεκτικές και μη λεκτικές (χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου κ.ά.).

4. «Δείχνω τα όνειρα που δεν μπορώ να πω»: Οι μαθητές, με τυχαία σειρά, σηκώνονται και χρησιμοποιώντας τις εκφράσεις του προσώπου τους και τις κινήσεις του σώματός τους, προσπαθούν να δείξουν στους συμμαθητές τους τι θέλουν να γίνουν στο μέλλον ή με τι θέλουν να ασχοληθούν. Οι υπόλοιποι μαθητές προσπαθούν να μαντέψουν.

5. Επιλέγονται τέσσερις από τους ήρωες του βιβλίου, αυτοί που έκαναν περισσότερη εντύπωση στους μαθητές ή ταυτίστηκαν μαζί τους. Η φιγούρα κάθε ήρωα τοποθετείται πάνω σε ένα χαρτόνι και οι μαθητές καλούνται να αποτυπώσουν δύο χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς (για παράδειγμα αγενής, επικριτικός, υποστηρικτικός, φιλικός κ.ά.) του ήρωα κάτω από την εικόνα του. Ο εκπαιδευτικός προκαλεί συζήτηση για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ώστε οι μαθητές να εντοπίσουν τους λόγους για τους οποίους οι ήρωες έχουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά. Για παράδειγμα: Είναι επικριτική με τον αδερφό της γιατί οι γονείς της θέλουν να είναι τέλεια σε όλες τις δραστηριότητες, οπότε γίνεται με τη σειρά της επικριτική απέναντι στον αδερφό της.

Ο μπαμπάς διάσημος γιατρός, η μαμά διάσημη
αυτιβίστρια, η αδερφή απουσιολόγος, ο μικρός αδερφός
άσος στη ρομποτική και ο Αιμίλιος-Παναγιωτάκης απλώς
ένα τρελόπαιδο. Όπως και ο υορκητός του, ο Διονύσης.
Δεν είναι πουθενά πρώτος, τουλάχιστον όχι εκεί που
τον θέλουν πρώτο. Μέχρι που μια αιθάρα, μια μυστηριώδης
εξαφάνιση και ένας ταχυδαυτυλουργός παππούς
θα τους κάνουν όλους να λατρέψουν τα «τρελόπαιδα».

Κυκλοφορεί
από τις εκδόσεις
ΜΕΤΑΙΧΜΙΩ

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
ΣΧΕΔΙΑΣΕ Η **ΜΑΡΙΛΙΤΑ**
ΧΑΤΖΗΜΠΟΝΤΟΖΗ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ, ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ
ΜΑΡΙΑΣ ΞΑΝΘΑΚΗ.

